

4. Мельник Г. 59 аеропортів змінили написання української столиці / Галина Мельник. URL: 59 аеропортів змінили написання української столиці - ШоТам (shotam.info) (дата звернення: 13.11.2019)
5. Перемоги кампанії МЗС #CorrectUA. URL: <https://t.co/M2x0XTeri7> (дата звернення: 05.05.2021)
6. Постанова Кабінету Міністрів України “Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею”, від 27 січня 2010 р. № 55. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF> (дата звернення: 12.01.2016)
7. Указ Президії ВР РФСР від 14.12.1944 р. “Про перейменування районів і районних центрів Кримської РСР”. URL: Указ Президиума ВС РСФСР от 14.12.1944 № 621/6 — Викитека (wikisource.org) (рос.)
8. Указ Президії Верховної Ради УРСР від 15.08.1944 р. “Про перейменування, уточнення та внесення змін в найменування деяких міст, районних центрів і районів УРСР”. URL: Указ ПВР УРСР від 15.8.1944 «Про перейменування, уточнення та внесення змін в найменування деяких міст, районних центрів і районів УРСР» — Вікіджерела (wikisource.org)
9. Українська мова офіційно внесена до системи перекладів Єврокомісії – eTranslation, – Мінцифри. URL: Україна та ЄС: Українська мова офіційно внесена до системи перекладів Єврокомісії - eTranslation, - Мінцифри (19.05.23 01:29) « Технології | Цензор.НЕТ (sensor.net) (дата звернення: 19.05.2023)

Молодика Владислав Петрович

Інститут географії НАН України

ЕКСТРАОРДИНАРНІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ НА ПРИКЛАДІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Після початку повномасштабного російського вторгнення на територію України для української суспільної географії надзвичайно актуально постало завдання вивчення величезної кількості проблем, явищ та процесів, які неможливо було спостерігати в умовах відносно мирного часу та конфлікту низької інтенсивності на території Донбасу. Їхнє розуміння та вивчення може дати змогу знівелювати значну частину їх деструктивного впливу та допоможе багатьом сферам суспільства і господарства знайти оптимальні шляхи адаптації в цих складних умовах.

Війна з точки зору суспільної географії є складним явищем, яке має значний вплив на географічний простір та людську діяльність. Вона породжує унікальні суспільно-географічні процеси, які змінюють ландшафти, руйнують інфраструктуру, трансформують господарство,

змінюють демографію та створюють глибокі кризові ситуації в гуманітарній сфері. Саме тому варто розглянути, класифікувати та проаналізувати ці екстраординарні суспільно-географічні процеси.

Так, одним із таких процесів у час повномасштабної війни є мобілізація наявних національних ресурсів для потреб ведення ефективних військових дій. З початком російського повномасштабного вторгнення першими кроками української влади в цьому напрямку були введення особливого правового режиму воєнного стану на всій території України та оголошення загальної мобілізації військовозобов'язаних та резервістів з числа громадян України. За рахунок цього держава отримала необхідні інструменти для обороноздатності країни. У свою чергу ці рішення запустили такі цікаві для суспільних географів процеси, як поступовий перехід економіки на військові рейки, трансформація національного ринку праці з сильним акцентом на збільшення ролі оборонного сектору (ЗСУ, МВС, МНС, військово-промисловий комплекс, тощо), використання об'єктів цивільного господарства для нетипових для них у мирний час задач та функцій (шкіл як укриттів та центрів гуманітарної допомоги, переобладнання комунального житлового фонду на потреби біженців тощо).

Важливим для вивчення суспільною географією серед екстраординарних процесів, які відбуваються під час війни, є демографічні та міграційні. Війна в Україні значно вплинула на демографічну ситуацію в країні, зокрема через велику кількість людей, які виїхали за її межі та значного збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб. Частина ж українського населення тимчасово окупованих територій була насильно депортована до ворожої держави, а значна кількість мирних людей, що знаходилась у зонах ведення активних бойових дій, загинула.

Варто звернути увагу і на те, що внаслідок повномасштабних військових дій значних змін зазнає функціонування вся транспортна система воюючої країни і у випадку України це проявилось надзвичайно яскраво. Зруйнувалися безліч усталених логістичних зв'язків, а на їх місці почали виникати нові. Так, наша держава була повністю відрізана від авіаційного та в значній мірі морського транспорту, а на їхнє місце прийшов традиційний залізничний та автотранспорт.

В умовах війни також проявляються найрізноманітніші аспекти гострої гуманітарної кризи, від наслідків якої сильно потерпають мирні мешканці. Сюди можна віднести широкомасштабне руйнування цивільної інфраструктури (лікарні, школи, об'єкти енерго- та теплопостачання, водопостачання та водовідведення, центри зв'язку, мости, дороги тощо), втрату людьми роботи та засобів для існування, нестачу продуктів та послуг першої необхідності. Усе це на собі відчула й Україна після російського вторгнення.

Як бачимо, у цих жахливих умовах відбувається значна кількість важливих та унікальних процесів, які вимагають глибокого дослідження та аналізу з метою пом'якшення

їхніх наслідків, а суспільна географія може забезпечити всебічне розуміння соціальних, економічних і просторових аспектів війни.

Сімченко Сергій Валентинович, Тимченко Андрій Сергійович

Херсонський державний університет

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ДИСТАНЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КОРИННОЇ ДІЛЯНКИ
БЕРЕГУ В МЕЖАХ ЛІТОДИНАМІЧНОЇ СИСТЕМИ ТЕНДРА - ДЖАРИЛГАЧ В
УМОВАХ ВІЙНИ**

Вступ. Вздовж узбережжя Херсонської області розташовано декілька рекреаційних центрів, які мають важливе значення для нашої країни. Одним із найбільших центрів розташований в межах корінної ділянка берегу, яка належить до літодинамічної системи Тендра – Джарилгач та вздовж якої виділяються населені пункти Залізний Порт, Приморське та Лазурне.

В межах селищ Залізний Порт та Лазурне, для підвищення рекреаційної вмістості пляжів та зупинення абразії, були побудовані активні берегозахисні споруди, які представляють собою системи бун і штучних пляжів. Функціонування відповідних споруд зумовило зупенення абразії та стабілізацію берегу в межах захищених ділянок, але в той же час призвело до активізації абразії в межах не захищених ділянок.

Для вирішення представленої проблеми, дуже важливим є здійснення постійного моніторингу стану берегової зони. В умовах військової агресії РФ та окупації Лівобережної частини Херсонської області, здійснення польових досліджень є неможливим. За таких умов єдиною альтернативою класичним дослідженням є дистанційний моніторинг, який базується на вивченні та аналізі супутникових знімків різного віку.

Теоретичний аспект. Корінний берег, в межах літодинамічної системи Тендра-Джарилгач, представляє собою ділянку транзиту вздовжберегового потоку наносів. В межах відповідної системи, в залежності від сезону року (теплий або холодний), вздовжбереговий потік наносів має різну спрямованість. В теплий період активізується транспорт наносів спрямований із заходу на схід, в холодний період навпаки, має місце потік спрямований із сходу на захід. За представлених літодинамічних умов, наявність в західній частині берегу (район Залізного Порту) та в східній частині берегу (район Лазурного) берегозахисних споруд, зумовлює істотне розвантаження потоку наносів. Відповідна ситуація зумовлює надходження до центральної частини корінного берегу (район Приморського) найменшої кількості прибережно-морських наносів, а це зумовлює активізацію абразійних процесів [1].

Методи. При проведенні дистанційного моніторингу були використанні супутникові знімки, які представлені у вільному доступі в геоінформаційних ресурсах Google Earth Pro та